

KẾ HOẠCH

Bảo tồn, phục hồi và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ huyện Ngọc Hồi giai đoạn 2021 - 2025

Thực hiện Kế hoạch số 3113/KH-UBND ngày 31/8/2021 của UBND tỉnh về bảo tồn, phục hồi và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ tỉnh Kon Tum giai đoạn 2021 - 2025.

Ủy ban nhân dân huyện ban hành Kế hoạch “Bảo tồn, phục hồi và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ huyện Ngọc Hồi giai đoạn 2021 - 2025” (sau đây gọi là Kế hoạch), cụ thể như sau:

I. MỤC TIÊU, YÊU CẦU:

1. Mục tiêu:

- Bảo tồn và phát huy một cách đồng bộ giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số huyện Ngọc Hồi đáp ứng yêu cầu “di sản văn hoá vừa là động lực vừa là mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội”, góp phần phát triển bền vững văn hóa các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

- Đảm bảo đến năm 2022 có 100% làng đồng bào các dân tộc thiểu số có nhà rông truyền thống¹; đến năm 2025 có 100% nhà rông truyền thống bị xuống cấp, hư hỏng được sửa chữa.

- Nâng cao đời sống văn hóa tinh thần, ý thức bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện. Qua đó, giới thiệu, quảng bá di sản văn hóa, góp phần phát triển kinh tế du lịch huyện nhà.

2. Yêu cầu:

- Công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa nhà rông truyền thống phải thực hiện đồng bộ, hiệu quả, đảm bảo tính truyền thống, bản sắc đặc trưng riêng của từng dân tộc thiểu số; không áp đặt, đồng hóa về hình dáng, kết cấu kiến trúc nhà rông giữa các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

- Phát huy tối đa mọi nguồn lực, sự chung tay thực hiện của các cơ quan, ban ngành, đơn vị liên quan và sự hưởng ứng tích cực của cộng đồng các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

II. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI VÀ THỜI GIAN THỰC HIỆN:

1. Đối tượng:

¹ Hiện nay còn 07 thôn chưa có nhà rông truyền thống là: Thôn 5 –TT Pleikân; Thôn Chiên Chiết, Thôn Đắc Long Giao – xã Đắc Xứ; thôn Iệt, Măng tôn, Kon Khôn, Đắc Răng – xã Pờ Y.

- Cộng đồng các dân tộc thiểu số tại chỗ trên địa bàn huyện Ngọc Hồi, gồm: Xơ Đăng, Giẻ - Triêng, Brâu.

- Các tổ chức, cá nhân, cơ quan, đơn vị liên quan trên địa bàn huyện.

2. Phạm vi thực hiện: Trên địa bàn huyện Ngọc Hồi.

3. Thời gian thực hiện: Từ năm 2021- 2025

III. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP THỰC HIỆN:

1. Công tác tuyên truyền:

a) Nội dung:

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về giá trị văn hóa, tầm quan trọng của công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện với nhiều hình thức: hệ thống truyền thanh của huyện và cơ sở, trang thông tin điện tử, pano, áp phích.... nhằm nâng cao trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị liên quan và tạo sự chung tay của toàn xã hội trong công tác bảo tồn, phát huy nhà rông truyền thống; nâng cao ý thức tự quản lý, khôi phục, gìn giữ và phát huy của các dân tộc thiểu số; quảng bá, giới thiệu và tôn vinh giá trị nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ trên địa bàn huyện.

b) Đơn vị thực hiện:

- Đơn vị chủ trì: Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Du lịch và Truyền thông huyện.

- Đơn vị phối hợp: Phòng Văn hóa và Thông tin, Phòng Tài chính - Kế hoạch; Phòng dân tộc; Trang thông tin điện tử huyện; UBND các xã, thị trấn.

c) Thời gian thực hiện: Hàng năm.

2. Hỗ trợ xây dựng, sửa chữa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ trên địa bàn huyện:

a) Nội dung:

- Huy động mọi nguồn lực trong công tác hỗ trợ xây dựng, sửa chữa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ trên địa bàn huyện, đảm bảo đến năm 2022 có 100% làng đồng bào các dân tộc thiểu số tại chỗ có nhà rông truyền thống, đến năm 2025 có 100% nhà rông truyền thống bị xuống cấp, hư hỏng được sửa chữa đáp ứng nhu cầu sinh hoạt văn hóa tinh thần cho người dân.

- Phát huy vai trò của các ban ngành, đoàn thể của thôn, các già làng, nghệ nhân, những người am hiểu về kỹ thuật xây dựng nhà rông truyền thống trong công tác xây dựng, sửa chữa nhà rông truyền thống; chú trọng và ưu tiên sự tham gia của chính cộng đồng các dân tộc trong việc xây dựng, sửa chữa nhà rông truyền thống nhằm đảm bảo gìn giữ tối đa giá trị truyền thống vốn có của nhà rông.

- Ưu tiên sử dụng toàn phần hoặc một phần nguyên vật liệu truyền thống sẵn có trong tự nhiên để xây dựng, sửa chữa nhà rông; việc khai thác nguyên vật liệu đảm bảo đúng, đủ và do chính cộng đồng các dân tộc triển khai thực hiện dưới sự quản lý của cấp chính quyền, ngành chức năng liên quan, tránh tình

trạng lợi dụng chính sách để khai thác lâm sản rừng sai quy định. Trong trường hợp không có nguyên vật liệu tự nhiên, cần nghiên cứu những nguyên liệu thay thế khác đảm bảo hài hòa, đúng kiến trúc và tính truyền thống.

- Việc xây dựng, sửa chữa phải đảm bảo về không gian sinh hoạt văn hóa của nhà rông (*sân bãi của nhà rông, cây xanh bao quanh nhà rông và đường thôn, làng....*), nhằm đáp ứng nhu cầu tổ chức các hoạt động sinh hoạt văn hóa tinh thần cho người dân và góp phần bảo vệ môi trường.

b) Đơn vị thực hiện:

- Đơn vị chủ trì: UBND các xã, thị trấn
 - Đơn vị phối hợp: Phòng Văn hoá và Thông tin; Phòng dân tộc; Phòng Kinh tế - Hạ tầng; Phòng tài nguyên – Môi trường; các cơ quan, đơn vị liên quan.

c) Thời gian thực hiện: Từ năm 2021 - 2025 (*theo các chỉ tiêu đề ra*).

3. Bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống gắn liền với nhà rông:

a) Nội dung:

- Khôi phục, duy trì thực hành các hoạt động văn hóa truyền thống (*tổ chức các lễ hội truyền thống tiêu biểu; hoạt động trao truyền về nghề thủ công truyền thống, nghệ thuật trình diễn dân gian, nhạc cụ truyền thống, dân ca, dân vũ, Sử thi....*), phong tục tập quán tốt đẹp liên quan đến nhà rông nhằm nâng cao nhu cầu hưởng thụ văn hóa tinh thần cho người dân, góp phần đẩy mạnh công tác bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống các dân tộc.

- Thành lập các Câu lạc bộ văn hóa dân gian, đội văn nghệ dân gian, đảm bảo mỗi thôn, làng DTTS tại chỗ đều có đội văn nghệ dân gian. Phát huy vai trò của các già làng, trưởng thôn, người có uy tín, các nghệ nhân tiêu biểu, nghệ nhân ưu tú trong công tác thành lập Câu lạc bộ, các đội văn nghệ và khôi phục, thực hành các hoạt động văn hóa truyền thống, phong tục tập quán liên quan đến nhà rông với phương châm chủ thể văn hóa tự thực hành và hưởng thụ, góp phần phát huy sức sống của văn hóa nhà rông, sẵn sàng phục vụ các hoạt động văn hóa của thôn, làng và du khách. Từng bước đưa văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ trở thành sản phẩm du lịch đặc trưng thu hút du khách.

- Đẩy mạnh công tác trưng bày các sản phẩm văn hóa truyền thống trong không gian nhà rông trên cơ sở huy động nguồn lực sẵn có trong cộng đồng (*như: các sản phẩm liên quan đến nghi lễ, lễ hội truyền thống; sản phẩm nghề thủ công truyền thống; sản phẩm liên quan đến lao động sản xuất, sinh hoạt hàng ngày; các loại nhạc cụ truyền thống....*), nhằm giới thiệu, quảng bá bản sắc văn hóa các dân tộc thiểu số với du khách và tôn vinh, giáo dục lòng tự hào về giá trị truyền thống của dân tộc cho thế hệ trẻ.

b) Đơn vị thực hiện:

- Đơn vị chủ trì: UBND các xã, thị trấn.
 - Đơn vị phối hợp: Phòng Văn hóa và Thông tin, Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Du lịch và Truyền thông, Phòng Dân tộc và các cơ quan, đơn vị liên quan.

c) Thời gian thực hiện: Hàng năm.

4. Phát triển nguồn nguyên liệu phục vụ công tác bảo tồn nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ:

a) Nội dung:

- Tổ chức lựa chọn và khoanh vùng để phát triển nguồn nguyên vật liệu truyền thống (*nhất là cỏ tranh, dây mây...*) gắn liền với công tác bảo vệ và phát triển rừng; đảm bảo nguồn nguyên liệu bền vững đáp ứng nhu cầu cho việc sửa chữa nhà rông khi bị xuống cấp, hư hỏng.

- Phát huy vai trò, chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị liên quan, các cấp chính quyền địa phương và toàn dân trong việc xây dựng, gìn giữ, phát triển nguồn nguyên liệu truyền thống, đảm bảo công tác khôi phục, gìn giữ nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số đạt hiệu quả.

b) Đơn vị thực hiện:

- Đơn vị chủ trì: Phòng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn.

- Đơn vị phối hợp: Các cơ quan, ban, ngành, đơn vị liên quan và UBND các xã, thị trấn.

c) Thời gian thực hiện: Hàng năm.

IV. NGUỒN VỐN THỰC HIỆN

1. Kinh phí thực hiện Kế hoạch từ nguồn ngân sách (*bao gồm vốn đầu tư phát triển, nguồn chi thường xuyên*) theo phân cấp ngân sách theo quy định của pháp luật hiện hành; lồng ghép các nguồn vốn thực hiện các Chương trình mục tiêu quốc gia đoạn 2021-2025, các chương trình, đề án có liên quan; nguồn đóng góp và tài trợ của các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước; các nguồn huy động hợp pháp khác theo quy định của pháp luật.

2. Các cơ quan, ban ngành và các đơn vị, địa phương chủ động cân đối kinh phí hàng năm của đơn vị để phối hợp triển khai thực hiện Kế hoạch theo chỉ tiêu đề ra.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN:

1. Các cơ quan, ban, ngành, đơn vị liên quan²; Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn:

- Trên cơ sở những nội dung, nhiệm vụ, giải pháp được giao trong Kế hoạch, các đơn vị, địa phương xây dựng kế hoạch chi tiết triển khai thực hiện đảm bảo thực hiện hiệu quả và đạt mục tiêu đề ra.

- Chịu trách nhiệm trước Ủy ban nhân dân huyện nếu để xảy ra tình trạng chậm tham mưu triển khai hoặc triển khai không đạt mục tiêu đề ra đối với các nhiệm vụ, giải pháp được giao chủ trì.

- Định kỳ trước ngày 05 tháng 11 hàng năm báo cáo kết quả triển khai thực hiện Kế hoạch về Ủy ban nhân dân huyện (*qua Phòng VH&TT huyện*) để tổng hợp, báo cáo theo quy định.

² Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Du lịch và Truyền thông huyện; Phòng Văn hóa và Thông tin; Phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn; Phòng Kinh tế - Hạ tầng; Phòng Tài nguyên – Môi trường; Phòng Dân tộc.

2. Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Du lịch và Truyền thông huyện, Trang thông tin điện tử huyện: Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về giá trị văn hóa, tầm quan trọng của công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống nhằm nâng cao trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị liên quan và tạo sự chung tay của toàn xã hội trong công tác bảo tồn, phát huy nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ trên địa bàn huyện.

3. Phòng Tài chính - Kế hoạch: Phối hợp với các đơn vị liên quan cân đối nguồn vốn đầu tư, lồng ghép các chương trình phát triển kinh tế - xã hội để thực hiện Kế hoạch phù hợp với điều kiện ngân sách địa phương và theo quy định hiện hành.

4. Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn: Chủ trì, phối hợp với các địa phương, đơn vị liên quan rà soát, tính toán tham mưu UBND huyện mức hỗ trợ để xây dựng, sửa chữa các nhà rông văn hóa lồng ghép trong Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2025.

5. Phòng Văn hóa và Thông tin huyện: Chủ trì theo dõi, đôn đốc, hướng dẫn, kiểm tra việc triển khai thực hiện Kế hoạch; định kỳ hàng năm (*trước ngày 30/11*), tổng hợp báo cáo tình hình kết quả thực hiện về Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh.

6. Đề nghị Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam huyện và các đoàn thể: Phối hợp thực hiện các hoạt động truyền thông về bảo tồn, phục hồi và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ trên địa bàn huyện.

Trên đây là Kế hoạch bảo tồn, phục hồi và phát huy giá trị văn hóa nhà rông truyền thống các dân tộc thiểu số tại chỗ huyện Ngọc Hồi giai đoạn 2021 – 2025. UBND huyện đề nghị các cơ quan, đơn vị, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (b/c);
- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch;
- Thường trực Huyện ủy (b/c);
- Thường trực HĐND huyện (b/c);
- Chủ tịch, các PCT UBND huyện;
- Ban Tuyên giáo Huyện ủy;
- Ủy ban MTTQ Việt Nam huyện;
- Các phòng, ban, ngành, đoàn thể huyện (t/h);
- UBND các xã, thị trấn (t/h);
- Lưu: VT, VHHT

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Y Lan